

УДК 339.543

Запорожець О. Ф.,
*к.е.н., старший державний інспектор
відділу митного оформлення № 5
митного поста «Одеса-центральний»
Одеська митниця ДФС*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ДЛЯ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ЗАЯВЛЕНОЇ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ

FEATURES OF ACCOUNTING DOCUMENTATION SUPPORTING THE DECLARED CUSTOMS VALUE OF GOODS

Постановка проблеми. На сьогодні проблема недостовірного декларування митної вартості товарів в Україні за своїми масштабами набуває ознак загрози для економічної безпеки країни. При цьому, ключовою складовою системи митного адміністрування є забезпечення контролю правильності визначення митної вартості товарів, що здійснюється митницею під час проведення митного контролю і митного оформлення шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості, зокрема, в режимі імпорту.

З метою спрощення і прискорення процедур митного оформлення, нейтралізації виникнення ризиків затримок під час митного оформлення, які призводять до суттєвих додаткових витрат суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення відповідності стандартам Світової організації торгівлі і Всесвітньої митної організації при здійсненні митного оформлення та сприяння розвитку міжнародних торговельних відносин, актуальними є питання контролю митної вартості товарів з дотриманням положень МКУ та виконання умов застосування методів її визначення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових публікацій низки вчених, зокрема С. Г. Осики [1] – у працях якого окреслено основні аспекти вирішення спорів у світовій організації торгівлі, О. О. Покрещука [2] – розкрито проблематику правового регулювання міжнародної торгівлі у контексті норм і правил ГАТТ, В. Г. П'ятницького [3] – наведено характеристику регулювання ринків товарів і послуг на засадах норм і принципів системи ГАТТ/СОТ, вказує на наявність значних напрацювань у даній сфері, проте, на сьогодні немає ґрунтовних досліджень з питань регулювання бази оподаткування товарів, що задіяні в міжнародній торгівлі.

Проблема оцінювання товарів для митних цілей стала одним з важливих напрямів досліджень вітчизняних вчених і фахівців митної справи, серед яких: І. Г. Бережнюк [4], що розкрив особливості митного регулювання України, А. Д. Войцешук [5], окреслив основні

аспекти фінансових оцінок та контролю митної вартості товарів, С. В. Волосович, Т. Д. Ліпихіна [6; 7], які навели особливості оподаткування зовнішньоекономічної діяльності, О. Б. Єгоров [8], який систематизував основні аспекти формування митної економіки в Україні, В. В. Суворов [9], що дослідив вплив взаємозв'язку між покупцем та продавцем на ціну товарів при визначенні митної вартості, С. С. Терещенко [10], у роботі якого наведено специфіку декларування митної вартості та контроль за нею, Г. О. Хабло [11], яка розкрила сучасний стан, проблеми та шляхи вирішення в контексті визначення митної вартості, В. П. Науменко, П. В. Пашко [12], що охарактеризували митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Проте, незважаючи на досить ґрунтовне опрацювання досліджуваної проблематики, додаткового висвітлення потребують питання, що стосуються конкретизації бухгалтерської документації, яка може використовуватись з метою перевірки правильності визначення митної вартості товарів.

Таким чином, **метою написання статті** є окреслення ролі бухгалтерської документації при визначенні митної вартості товарів.

Результати досліджень. Порядок та методи визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, визначені розділом III МКУ [13] і базуються на положеннях Угоди про застосування статті VII «Оцінка товару для митних цілей» Генеральної угоди з тарифів і торгівлі, 1994. У тексті ГАТТ визначено: «Оцінка імпортованого товару для митних цілей повинна базуватися на дійсній вартості ввезеного товару, який обкладається митом, або аналогічного товару і не повинна базуватися на вартості товару національного походження чи на довільній і фіктивних оцінках» [14].

Враховуючи це, зазначимо, що митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари [13].

Заявлення митної вартості товарів здійснюється декларантом або уповноваженою ним особою під час декларування товарів у порядку, встановленому главою 8 розділу III МКУ. При цьому, декларант або уповноважена ним особа зобов'язані подавати в митницю оформлення достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню [14].

В зв'язку з тим, що процедура визначення і контролю митної вартості пов'язана із зовнішньоторговельною діяльністю, особливого значення набуває уніфікація митного законодавства торгуючих сторін. Такий крок дозволить сформулювати пропозиції щодо модернізації організаційної структури національних митних адміністрацій, взаємодії та перерозподілу повноважень між ними, налагодження паритетних стосунків з учасникам ЗЕД, забезпечення функціональної та методичної взаємодії через здійснення перевірочних заходів, запровадження комплаєнс-контролю, пов'язаного з посиленням аналітичної складової митного адміністрування в цілому, зменшення кількості та підвищення дієвості контролю правильності визначення митної вартості товарів для спрощення митного оформлення та вирішення проблемних питань реалізації статей МКУ щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів.

На практиці система контролю правильності визначення митної вартості має тривалу історію формування. Сьогодні більшістю країн, що беруть участь у зовнішній торгівлі, застосовується одна з двох міжнародних систем визначення митної вартості: Брюссельська (з

1950 року) та відповідно до ГАТТ (1973–1979 роки, Токійський раунд). Лише обмежене коло країн, що не впливають на обсяги та зміни в зовнішньоторговельному обігу, використовує власні національні методики визначення митної вартості товарів. Національним митним законодавством затверджено вичерпний перелік документів, які підтверджують заявлену митну вартість товарів і обраний метод її визначення, табл. 1.

Таблиця 1

Документи, що подає декларант для підтвердження заявленої митної вартості товарів і обраний метод її визначення

Найменування документу	Визначення	Зміст / порядок подання	Примітки
Декларація митної вартості (далі – ДМВ) [21, ст. 4; 15]	ДМВ – документ встановленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим	1) якщо до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, додаються витрати [21, ч. 10 ст. 58], якщо вони не включалися до ціни; 2) якщо з ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, виділено витрати [21, ч. 11 ст. 58]; 3) якщо покупець та продавець пов'язані між собою; 4) за власним бажанням декларанта або уповноваженої ним особи. Не подається у разі декларування партій товарів, митна вартість яких не перевищує 5 000 євро	[13]
Зовнішньоекономічний договір (контракт), зміни до контракту або документ, який його замінює, та додатки до нього у разі їх наявності	Матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів ЗЕД та їх іноземних контрагентів, та спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у ЗЕД	ЗЕД суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами	Визначено перелік нормативно-правових актів України, що регулюють питання форми, порядку укладання та виконання зовнішньоторговельних договорів (контрактів)
Рахунок-фактура (інвойс), англ. invoice або рахунок-проформа (якщо товар не є об'єктом купівлі-продажу)	Документ в міжнародній комерційній діяльності, що надається продавцем іноземному покупцеві. Це є зобов'язання покупця оплатити товар відповідно до вказаних умов	Рахунок-фактура, англ. invoice, account, final invoice, франц. facture, нім. Rechnung, Faktura, Handels faktura) – різновид комерційного рахунка, в якому зазначено суму, що повинна бути сплачена за товар, та супровідний документ. Рахунок-проформа не містить вимоги щодо обов'язкової сплати та може виписуватися за таких умов:	В країнах ЄС рахунок-фактура використовується для підтвердження сплати ПДВ та акцизного податку

Запорожець О. Ф. Особливості застосування бухгалтерської документації для підтвердження заявленої митної вартості товарів

Продовження таблиці 1

Найменування документа	Визначення	Зміст / порядок подання	Примітки
		– товар поставляється на безоплатній основі; – товар поставляється відповідно до договору, іншого ніж договір купівлі-продажу; – за товар здійснено попередню оплату тощо	
Основні банківські платіжні документи з підтвердження безготівкових розрахункових операцій: – платіжні доручення; – платіжні вимоги-доручення; – чеки; – векселі; – платіжні вимоги; – інкасові доручення (розпорядження) (оплачені). За наявності інші платіжні документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару	Основні форми міжнародних розрахунків суб'єктів ЗЕД: акредитив; інкасо; відкритий рахунок	Суб'єкт ЗЕД (платник) відповідно до умов контракту здійснює операції з переказу (оплати) коштів з рахунку за платіжним дорученням у валюті*, що узгоджена умовами контракту за довільною формою, яке містить обов'язкові реквізити. <i>*валюта – грошова одиниця, що використовується для вимірювання величини вартості товарів.</i> Заповнення реквізиту «Призначення платежу» забезпечує повну інформацію про платіж та документи, на підставі яких здійснюється перерахування бенефіціару коштів в іноземній валюті	Уповноважений банк зобов'язаний надати платникові інформацію про витрати під час здійснення переказу коштів в іноземній валюті, можливі строки здійснення переказу коштів в іноземній валюті, SWIFT-код (BIC kod) банку, а також номер міжнародного банківського рахунку (IBAN), якщо він його має
За наявності бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару: облікові регістри	Облікові регістри – носії спеціального формату (паперові, електронні) у вигляді відомостей, ордерів, книг, журналів, машинограм тощо, призначені для хронологічного, систематичного або комбінованого нагромадження, групування та узагальнення інформації з первинних документів, що прийняті до обліку	Бухгалтерський облік – процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень	Форма бухгалтерського обліку як певна система регістрів бухгалтерського обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них
Транспортні (перевізні) документи, якщо за умовами поставки витрати на транспортування не включені у вартість товару, а також документи, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів	Відображення здійснення витрат на транспортування оцінюваних товарів є обов'язковим у регістрах бухгалтерського обліку як одержувача, так і перевізника відповідно до чинного законодавства	Відомості за результатами обчислення транспортних витрат, наводяться в порядку, визначеному для заповнення графи 20 ДМВ	Виключення витрат на транспортування після ввезення оцінюваних товарів, якщо їх виділено з ціни товарів [13]

Запорожець О. Ф. Особливості застосування бухгалтерської документації для підтвердження заявленої митної вартості товарів

Продовження таблиці 1

Найменування документа	Визначення	Зміст / порядок подання	Примітки
Копія імпоротної ліцензії, якщо імпорт товару підлягає ліцензуванню	Ліцензія видається із строком дії, що не перешкоджає здійсненню суб'єктом ЗЕД імпорту та відповідає умовам зовнішньоекономічного договору (контракту)	Комплекс заходів нетарифного регулювання (обмежувально-заборонного характеру)	
Страхові документи, а також документи, що містять відомості про вартість страхування	а) Страховий лист б) Страховий сертифікат в) Страховий поліс (юридичний доказ факту укладення договору страхування)	оформлюється страховим брокером як повідомлення про те, що були початі дії по оформленню страхового поліса чи сертифіката. вказується вартість товарів і приводяться докладні зведення про відвантаження, а також про ризики, що покриваються. Він підписується експортером і страховою компанією. докладні зведення про ризики, що покриваються і є свідченням договору про страхування	Страхові документи не повинні бути датовані пізніше дати відвантаження. Страхові поліси, як правило, виписуються у валюті платежу. Мінімальна сума, на яку страхується товар, дорівнює 110 % вартості СІФ відповідних товарів
У разі якщо документи, зазначені у п. 1–8 табл. містять розбіжності [13]	– виписку з бухгалтерської документації; – виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України; – розрахунок ціни (калькуляцію)	Зобов'язання на письмову вимогу Митниці ДФС протягом 10 календарних днів надати (за наявності) додаткові документи	Декларант або уповноважена ним особа за власним бажанням може подати додаткові наявні у них документи для підтвердження заявленої ними митної вартості товару

Джерело: розроблено автором.

Враховуючи інформацію, наведену в табл. 1, керуючись вимогами МКУ, зазначимо наступне. Під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, заявлених у режим імпорт, подання виключно бухгалтерської документації передбачено у наступних випадках:

1. Для підтвердження митної вартості товарів подаються такі бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару [13].

2. З переліку додаткових документів, які може витребувати митниця, є виписка з бухгалтерської документації [13].

3. Наявність обґрунтованих підстав у митниці вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем і покупцем вплинув на заявлену митну вартість. Декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу митниці подає, у тому числі виписку з бухгалтерських

документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України [13]. При цьому, законодавець чітко визначає особу, яка має повноваження надавати бухгалтерську документацію. У відповідності до зовнішньоекономічної угоди – це є покупець. В інших випадках така особа не конкретизується.

4. Митним законодавством також передбачено, що подання бухгалтерської документації здійснюється декларантом або уповноваженою ним особою за наявності документів, передбачених ст. 53 МКУ [13].

Як видно з табл. 1, основою для формування чисельного значення митної вартості товару є ціна товару, зазначена в рахунку-фактурі (інвойсі), а також наявні фактичні витрати, якщо їх не включено до рахунку-фактури: на транспортування, навантаження, розвантаження, перевантаження та страхування до пункту перетину митного кордону України у залежності від умов поставки товару, передбачених контрактом; комісійні та брокерські, що були нараховані до моменту перетину кордону, якщо це передбачено контрактом; плата за використання об'єктів інтелектуальної власності, якщо це передбачено контрактом. Перелік складових митної вартості не є вичерпним.

Тому, запровадження ефективних заходів митного контролю правильності визначення митної вартості товарів, зокрема, обчислення на одиницю товару, дозволить значно пришвидшити митне оформлення та випуск товарів у вільний обіг, запобігти втратам митних платежів, а також гарантувати захист внутрішнього ринку. Такий контроль створить передумови для отримання достовірної інформації, ґрунтуючись на відомостях первинної бухгалтерської документації та реєстрах бухгалтерського обліку про точні параметри здійснених торговельних операцій за зовнішньоекономічними контрактами (угодами) не лише з метою донарахування митних платежів, а, насамперед, формування та актуалізації профілів ризику ймовірних порушень митного і податкового законодавства, зокрема, для підтвердження ймовірних витрат щодо: комісійної та брокерської винагороди; вартості упаковки; роялті; витрат на страхування; витрат на транспортування; витрат на навантаження, вивантаження, обробку товарів, пов'язану з їх транспортуванням; частини виручки від подальшого перепродажу товарів, що оцінюються; вартості сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів, інструментів, штампів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів, мастильних матеріалів, палива, інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, необхідних для виробництва оцінюваних товарів, які покупець безоплатно передає для виробництва оцінюваних товарів; торговельної надбавки, звичайних витрат, понесених в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування, суми податків, що підлягають сплаті в Україні у зв'язку з ввезенням чи продажем товарів, вартість доданої подальшої обробки (достовірна інформація, необхідна при застосуванні другорядного методу визначення митної вартості на основі віднімання вартості); вартості матеріалів та витрат, понесених виробником під час виготовлення оцінюваних товарів, обсягів прибутку та загальних витрат в країні виробництва, загальних витрат при продажу в Україну з країни вивезення (на завантаження, розвантаження, обробку, транспортування до місця ввезення на митну територію України (достовірна інформація, необхідна при логічній послідовності застосування другорядного методу визначення митної вартості на основі додавання вартості).

Здебільшого, можливість у наданні зазначених документів є виключно у випадках, якщо виробник (експортер) готовий надати органам влади країни-імпортера відповідну інформацію.

Загалом, особами, які надають бухгалтерські документи, можуть виступати: виробник товарів (послуг); продавець; покупець; агент покупця/продавця; посередник; перевізник або уповноважена на це особа.

Фактори невизначеності, конфліктності, обмеженості інформації на момент її оцінювання й прийняття управлінських рішень з боку посадової особи митниці ДФС, неоднозначність економічних прогнозів, зміни політичного та економічного світового простору формують сукупність ризиків комерційних документів, які підтверджують вартісну, якісну та кількісну характеристику товару, що впливає на правильність визначення його чисельного значення та обраний метод. Тому, в межах своїх повноважень митниця ДФС здійснює контроль за дотриманням суб'єктами ЗЕД вимог митного законодавства, а саме, письмово оголошує вимогу в наданні (за наявності) додаткових документів, зокрема, виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів.

Сукупність ризиків, які виявляються митними адміністраціями під час перевірки рівня митної вартості товару для врахування при формуванні об'єктивної цінової бази даних для аналогічних товарів, підтверджується міжнародною практикою. Так, у посібнику до Угоди про застосування статті VII ГАТТ (далі – Угода) (Brief Guide to the Customs Valuation Agreement) ВМО зазначається, що для цілей визначення рівня митної вартості може бути необхідним дослідження витрат на виробництво товару, вартість якого оцінюється, а також іншої інформації, яка може бути отримана з країн, інших, ніж країна імпорту. При цьому, Угодою передбачено, що бухгалтерська документація повинна бути підготовлена у спосіб, сумісний з загальноновизнаними принципами бухгалтерського обліку в країні.

Додатком I (Тлумачні примітки «Використання загальноновизнаних принципів бухгалтерського обліку» до Угоди) передбачено, що термін «загальноновизнані принципи бухгалтерського обліку» відноситься до визнаного консенсусу або суттєвої авторитетної підтримки в межах країни у конкретний момент стосовно того, які економічні ресурси та зобов'язання повинні обліковуватися як активи та пасиви, які зміни в активах та пасивах повинні обліковуватися, яким чином мають вимірюватися активи і пасиви та зміни в них, яка інформація повинна розкриватися і яким чином вона повинна розкриватися і які слід готувати фінансові звіти. Ці стандарти можуть бути як широкими орієнтирами загального застосування, так і детальними практичними методичними підходами та процедурами для впровадження.

Виходячи з цілей, визначених Угодою, митна адміністрація кожного члена СОТ використовує інформацію, підготовлену у спосіб, сумісний із загальноновизнаними принципами бухгалтерського обліку в країні, які є доречними для відповідної статті Угоди. Так, визначення звичайного прибутку та загальних витрат відповідно до положень Угоди передбачає заходи з залученням інформації, підготовленої у спосіб, сумісний із загальноновизнаними принципами бухгалтерського обліку країни ввезення [2]. Хоча, з іншого боку, визначення звичайних прибутків та загальних витрат відповідно до положень Угоди виконуватиметься з використанням інформації, підготовленої у спосіб, сумісний з загальноновизнаними принципами бухгалтерського обліку країни виробництва [14].

Якщо врахувати положення статті 8 Угоди, то при визначенні складових митної вартості товару, що додаються до ціни, яка фактично сплачена або підлягає сплаті за імпортні товари, (вартість до розподілу інструментів, фарби, шаблонів та інших подібних компонентів, що використовуються при виробництві зазначених імпортних товарів) в країні ввезення,

здійснюється з залученням інформації у спосіб, сумісний з загальноновизнаними принципами бухгалтерського обліку цієї країни.

Поглиблення інтеграційних процесів передбачає подальше зближення економік незалежних держав, що має призвести до зростання обсягів міжнародної торгівлі, усунення тарифних обмежень, спрощення умов обміну товарів розширеної номенклатури, що потребує удосконалення національної нормативно-правової бази, взаємодії з метою співпраці з митними системами інших країн. Разом з тим, міжнародним законодавством не визначено єдиних, уніфікованих та обов'язкових форм бухгалтерських документів для всіх країн. Враховуючи специфіку ведення бухгалтерського обліку в кожній окремій країні, перелік бухгалтерських документів нерезидента визначити складно. Саме тому узгодження відносин між державами і налагодження ефективних форм взаємообміну інформацією, яка надається на конфіденційній основі для цілей обчислення митної вартості, має вважатися суворо конфіденційною органами влади, яким не розкривають її без конкретного дозволу особи чи уряду, котрий надає таку інформацію, за винятком того, що може вимагати її розкриття у зв'язку з судовим розглядом [14].

Зараз в Україні бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Національний бухгалтерський облік, як упорядкована система узагальнення інформації про діяльність юридичних осіб, ґрунтується виключно на застосуванні методу документування. Цей метод передбачає суцільне і безперервне документування всіх господарських операцій, що здійснюються у діяльності підприємств, установ і організацій. Задokumentовані господарські операції, прийняті до обліку, записуються до облікового реєстру (книга, журнал-ордер, відомість, таблиця тощо).

Основні принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні, зокрема, що не суперечать міжнародним стандартам, викладені на законодавчому рівні [15, 16, 17]. Однак, при сучасному зростанні ділової міжнародної активності й обсягів товарообмінних операцій проблематика порівняння бухгалтерських стандартів задля ефективності використання в системі митного адміністрування вимагає активних зрушень у законодавстві України. Тому, приведення національних систем обліку і звітності до вимог міжнародних стандартів – це перспективний напрямок щодо інтернаціоналізації обліку, його уніфікації та гармонізації, підвищення якості облікової інформації, довіри до неї під час контролю правильності визначення складових митної вартості товарів, заявлених декларантом для митного оформлення.

Висновки. Узагальнюючи підсумки дослідження проблемних питань реалізації статей МКУ щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів, вважаємо за доцільне зазначити, що встановити вичерпний перелік документів, які декларант може подавати для підтвердження заявленої митної вартості товарів, неможливо, оскільки він залежить від умов конкретної зовнішньоекономічної операції та системи оподаткування, на якій перебуває відповідний платник податків, форми ведення бухгалтерського обліку.

Однак, зосередження контрольних заходів на етапі правильності визначення митної вартості товарів, заявлених для митного оформлення, має ґрунтуватись на аналізі ризиків, методах аудиту бухгалтерської документації та звітності, що забезпечить прозорість контролю з

одночасним посиленням відповідальності та невідворотністю її настання як суб'єктів ЗЕД, так і посадових осіб митниці.

Окрім того, варто зазначити, що резервом підвищення ефективності правильності визначення складових митної вартості товарів для оподаткування є визначення чітко зазначених бухгалтерських документів (з переліку документів, які може запитувати митниця для підтвердженої митної вартості товарів [13]). Разом з тим декларанту або уповноваженій ним особі надане право надавати будь-які інші наявні у них додаткові документи для підтвердження заявленої ними митної вартості товарів.

Результативність діяльності митниці і обсяги доходів державного бюджету залежать від якості проведеного митного контролю, спрямованого на нейтралізацію ризиків зменшення митних платежів на підставі необ'єктивного заниження складових митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон держави, що потенційно забезпечить її економічну і фінансову безпеку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Осика С. Г. Вирішення спорів у світовій організації торгівлі: [Текст]: монографія / С. Г. Осика. – К.: КНТЕУ. – 2011. – 280 с.
2. Покрещук О. О. Правове регулювання міжнародної торгівлі у контексті норм і правил ГАТТ/СОТ [Текст]: монографія / О. О. Покрещук. – К.: Зовнішня торгівля, 2003. – 511 с.
3. Регулювання ринків товарів і послуг на засадах норм і принципів системи ГАТТ/СОТ [Текст] / [С. Г. Осика, В. Т. П'ятницький, О. В. Оніщук та ін.]. – К.: УАЗТ, 2000. – 336 с.
4. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія / І. Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2009. – 543 с.
5. Войцещук А. Д. Фінансові оцінки та контроль митної вартості товарів: Дис... канд. екон. наук: 08.04.01 / Тернопільський держ. економічний ун-т. – Т., 2005. – 234 арк. : рис. – Бібліогр.: арк. 186-203.
6. Волосович С. В., Ліпіхіна Т. Д. Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник / С. В. Волосович, Т. Д. Ліпіхіна. – К.: Атіка, 2009. – 288 с.
7. Пашко П. В. Методика розрахунку прогнозних обсягів податкових надходжень від імпорту товарів / П. В. Пашко, Т. Д. Ліпіхіна / Вісник Академії митної служби України. Сер.: Економіка. – 2010. – № 1. – С. 5–20.
8. Єгоров О. Б. Митна економіка (Україна – СОТ – ЄС) [Текст]: посібник / О. Б. Єгоров. – Одеса: Пласке ЗАТ, 2005. – 226 с.
9. Суворов В. Вплив взаємозв'язку між покупцем та продавцем на ціну товарів при визначенні митної вартості / В. Суворов, Г. Хабло / Вісник Міністерства доходів і зборів України. – 2013. – № 44. – С. 67–68.
10. Терещенко С. С. Декларування митної вартості та контроль за нею / С. С. Терещенко // Діловий вісник. – 2006. – № 07 (146).
11. Терещенко С. С. Митна вартість: сучасний стан, проблеми та шляхи розв'язання / С. С. Терещенко, Г. О. Хабло // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Економіка». – 2011. – № 1 (45). – С. 20–27.
12. Науменко В. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні / В. П. Науменко, П. В. Пашко, В. А. Руссков. – К.: Знання, 2004. – 403 с.

13. Митний кодекс України [Електронний ресурс]: закон України [прийнято Верховною Радою України 13.03.2012 № 4495-VI]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
14. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/981_003.
15. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія / І. Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2009. – 543 с.
16. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996-XIV) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
17. Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629 «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 січня 2011 р. за № 87/18825 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0087-11>.
18. Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246 [Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 листопада 1999 р. за № 751/4044] Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneregulations/79499>

REFERENCES

1. Osyka S. H. Vyrishennia sporiv u svitovii orhanizatsii torhivli: [Tekst]: monohrafiia / S. H. Osyka. – К.: KNTEU. – 2011, – 280 s.
2. Pokreshchuk O. O. Pravove rehuliuвання mizhnarodnoi torhivli u konteksti norm i pravyl HATT/SOT [Tekst]: monohrafiia / O. O. Pokreshchuk. – К.: Zovnishnia torhivlia, 2003. – 511 s.
3. Rehuliuвання ryнкiv tovariv i posluh na zasadaх norm i pryntsyviv systemy HATT/SOT [Tekst] / [S. H. Osyka, V. T. P'iatnytskyi, O. V. Onishchuk ta in.]. – К.: UAZT, 2000. – 336 s.
4. Berezhniuk I. H. Mytne rehuliuвання Ukrainy: natsionalni ta mizhnarodni aspekty: monohrafiia / I. H. Berezhniuk. – Dnipropetrovsk: Akademiia mytnoi sluzhby Ukrainy, 2009. – 543 s.
5. Voitseshchuk A. D. Finansovi otsinky ta kontrol mytnoi vartosti tovariv: Dys... kand. ekon. nauk: 08.04.01 / Ternopil'skyi derzh. ekonomichnyi un-t. – T., 2005. – 234ark. : rys. – Bibliohr.: ark. 186–203.
6. Volosovych S. V., Lipikhina T. D. Opodatkuvannia zovnishnoekonomichnoi diialnosti: Navchalnyi posibnyk / S. V. Volosovych, T. D. Lipikhina. – К.: Atika, 2009. – 288 s.
7. Pashko P. V. Metodyka rozrakhunku prohnoznykh obsyahiv podatkovykh nadkhodzen' vid importu tovariv / P. V. Pashko, T. D. Lipikhina / Visnyk Akademiyi mytnoyi sluzhby Ukrayiny. Ser.: Ekonomika. – 2010. – № 1. – s. 5–20.
8. Yehorov O. B. Mytna ekonomika (Ukrayina – SOT – YeS) [Tekst]: posibnyk / O. B. Yehorov. – Odesa: Plaske ZAT, 2005. – 226 s.
9. Suvorov V. Vplyv vzayemozv'yazku mizh pokuptsem ta prodavtsem na tsinu tovariv pry vyznachenni mytnoyi vartosti / V. Suvorov, H. Khablo / Visnyk Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrayiny. – 2013. – № 44. – s. 67–68.
10. Tereshchenko S. S. Deklaruvannya mytnoyi vartosti ta kontrol' za neyu / S. S. Tereshchenko // Dilovyy visnyk. – 2006. – № 07 (146).

11. Tereshchenko S. S. Mytna vartist': suchasnyy stan, problemy ta shlyakhy rozv'yazannya / S. S. Tereshchenko, H. O. Khablo // Visnyk Akademiyi mytnoyi sluzhby Ukrainy. Seriya: «Ekonomika». – 2011. – № 1 (45). – s. 20–27.
12. Naumenko V. P. Mytne rehulyuvannya zovnishn'oekonomichnoyi diyal'nosti v Ukraini / V. P. Naumenko, P. V. Pashko, V. A. Russkov. – K.: Znannya, 2004. – 403 s.
13. Mytnyy kodeks Ukrainy [Elektronnyy resurs]: zakon Ukrainy [pryynyato Verkhovnoyu Radoyu Ukrainy 13.03.2012 # 4495-VI]. – Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
14. Heneral'na uhoda z taryfiv i torhivli 1994 roku [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/981_003.
15. Berezhnyuk I. H. Mytne rehulyuvannya Ukrainy: natsional'ni ta mizhnarodni aspekty: monohrafiya / I. H. Berezhnyuk. – Dnipropetrovs'k: Akademiya mytnoyi sluzhby Ukrainy, 2009. – 543 s.
16. Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 roku # 996-XIV «Pro bukhhalters'kyi oblik ta finansovu zvitnist' v Ukraini» (dali – Zakon # 996-XIV) [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
17. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 24.12.2010 # 1629 «Pro zatverdzhennya natsional'nykh polozhen' (standartiv) bukhhalters'koho obliku v derzhavnomu sektori» Zareyestrovano v Ministerstvi yustytysiyi Ukrainy 20 sichnya 2011 r. za # 87/18825 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0087-11>.
18. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 20 zhovtnya 1999 roku # 246 [Zareyestrovano v Ministerstvi yustytysiyi Ukrainy 2 lystopada 1999 r. za # 751/4044] Pro zatverdzhennya Polozhennya (standartu) bukhhalters'koho obliku [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneregulations/79499>

Запорожець О. Ф. Особливості застосування бухгалтерської документації для підтвердження заявленої митної вартості товарів

У статті наведено характеристику нормативної бази з питань визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України. Окреслено сутність та значення комплаєнс-контролю при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Проаналізовано основні аспекти формування системи контролю правильності визначення митної вартості товарів та наведено перелік документів, що можуть бути використані для підтвердження правильності визначення митної вартості товарів й деталізовано їх інформаційне наповнення.

Ключові слова: митна вартість товарів, митний контроль, бухгалтерські документи.

Запорожець Е. Ф. Особенности применения бухгалтерской документации для подтверждения заявленной таможенной стоимости товаров

В статье приведена характеристика нормативной базы по вопросам определения таможенной стоимости товаров, перемещаемых через таможенную границу Украины. Определены сущность и значение комплаєнс-контроля при осуществлении внешнеэкономической деятельности. Проанализированы основные аспекты формирования системы контроля правильности определения таможенной стоимости товаров и приведен перечень документов, которые могут быть использованы для подтверждения

правильности определения таможенной стоимости товаров и детализировано их информационное наполнение.

Ключевые слова: таможенная стоимость товаров, таможенный контроль, бухгалтерские документы.

Zaporozhets Y. Features of the application of accounting documentation to verify the declared customs value of goods

The purpose of this writing is defining the role of accounting documents in determining the customs value of goods.

The article presents a description of the regulatory framework for the determination of the customs value of goods transported through the customs border of Ukraine. Outlined the nature and importance of compliance control in foreign trade activity. The basic aspects of the control system accuracy of customs valuation and provides a list of documents that can be used to confirm the accuracy of determining the customs value of the goods and their detailed content.

Summarizing the research issues of implementation of articles of the Customs Code of Ukraine on the definition, control and adjustment of customs value, we believe that to establish an exhaustive list of documents that the declarant may serve to confirm the declared customs value of goods can not be, because it depends on the specific foreign trade transactions and taxation, which is relevant taxpayer forms of accounting. However, the focus of control measures during the correctness of determining the customs value of goods declared for customs clearance, should be based on risk analysis, methods of auditing accounting records and reporting provide transparent control while increasing responsibility and inevitability of the onset of economic operators as well as customs officials.

Key words: customs value of goods, customs, accounting documents.